

~NYHETSREV~

För Poul Bjerre Sällskapets medlemmar • Nr 1 år 2022

Vårvinterbild från Vårstavi. Hoppfullt för oss alla när de första vårtecknen tittar fram. Foto: A. Widén

Nytt år – tre föreläsningar; på plats och strömmat

Poul Bjerre Sällskapet satsar stort också våren 2022. Nu är det tre välkända, älskade och beundrade konstnärer – tre män – som får inspirera. **Carl Milles**, **Gunnar G:son Wennerberg** och **Prins Eugen**, alla aktiva kring förra sekelskiftet och på olika sätt representerade på Vårstavi, kommer att beskrivas. Föreläsare är **Hildegard Keijer**, erfaren guide på Millesgården, **Ulrika Schaeder**, Nationalmuseum med ansvar för Porslinsmuseet i Gustavsberg samt **Anna Meister**, intendent på Waldemarsudde.

Liksom för den uppskattade serien *Starka kvinnor kring Poul Bjerre* kan serien bokas i sin helhet eller som enstaka föreläsning. Specialpris för medlemmar.

Varmt välkomna att ta del! Pandemin verkar ha släppt sitt grepp och maximalt 40 personer kan ta plats i Kyrkans hus.

Paragraf 4 under luppen hos Länsstyrelsen

I november beslutade styrelsen i Poul Bjerre Sällskapet om ny ändring av paragraf 4. Stiftelsestyrelsen tog i december beslut om att skicka in ändringen till Länsstyrelsen. Ny lydelse: § 4 Placering av stiftelsens tillgångar skall ske på följande sätt: I Stiftelsens fastighet Vårsta 1:468 och därefter i aktier eller andra värdepapper.

Dessvärre accepteras inte förändringen av Länsstyrelsen enligt avvisningsbeslut i början av februari. Skäl: ändringen kan påverka stiftelsens ändamål.

Suzanne Lindhagen, byggnadsantikvarie, arbetar på sin biografi över Anna. Foto :A.Widén.

Anna Lindhagen – kämpe i stockholmspolitiken

Sist ut i vår serie var **Suzanne Lindhagen** som fördjupar sig i sin släkting **Anna Lindhagens** historia. Slående för oss som lyssnade är hur Anna envist jobbade med så kallade mjuka frågor då hon mellan 1911 och 1923 var en av få kvinnor i stadsfullmäktige i Stockholm

- Hon tog upp frågor som likalön, samhällsstöd till änkor och faderlösa samt framhöll att stugorna med ”täppor” borde bevaras för framtiden.
- Hon deltog i planerna för 30-talets omvandling av Slussen och krävde att nuvarande stadsmuseibygnaden måste vara kvar.

Född in i en familj där pappa **Albert Lindhagen** bidrog till modernisering av Stockholms stadsplan i slutet av 1800-talet och storebror **Carl Lindhagen** under många år var stadsfullmäktiges ordförande och borgmästare, kom hon som sjuksköterska och barnavårdsinspektris att driva sociala frågor. Dessutom var hon starkt engagerade i frågor om rösträtt och fred och deltog som en av 16 svenska delegater i den internationella fredskonferensen för kvinnor i Haag 1915, där även **Elin Wägner** och **Emilia Fogelklou** ingick.

- Samtidigt var hon sjuklig och skör. Hon tog på sig en enorm arbetsbörda och led av sömnbrist. Hon anlät tidigt en läkare men vände sig senare till **Poul Bjerre**, som blev hennes läkare och förtroende. Deras kontakter speglas i Poul Bjerres brevsamling på KB. När hon gjorde en Italienresa för att vila upp sig ordinerade Bjerre henne att varannan dag skriva ett brev honom.

Annas förebild och mentor var **Ellen Key** och Anna befann sig på Strand när Ellen Key dog år 1926. Mellan dem finns också många brev bevarade. Anna ingick i Ellen Keys skapelse *Tolfterna*, där kvinnor ur olika samhällsklasser möttes. Anna skapade Stigbergets Borgarrum på Fjällgatan för att visa hur en borgarfamilj levde på 1850-talet. Våningen öppnades 1930. Där inbjöd hon till ”aftnar”, en tradition som lever vidare med återkommande kulturprogram och föredrag, te och medförda kakor.

Enda kvinna bland idel män i stadsfullmäktige, flitig mötessekreterare vid kvinnomanifestationer, redaktör för *Morgonbris*, socialdemokratiska kvinnors tidning, och kreativ igångsättare i olika sammanhang – berättelsen om Anna Lindhagen, 150 cm kort, kan blir hur lång som helst. Anna Lindhagen levde 1870 – 1941. Och än blommar kolonilotterna i och omkring Stockholm, levande oaser för nyblivna, infödda, unga och gamla stockholmare.

Det eviga kretsandet, nu på plats i biblioteket på Vårstavi. Foto ur **Poul Bjerre – Människosonen** från 1983, Jan Bärmark och Ingemars Nilssons omfattande bok om Poul Bjerres liv och gärning samt hans utveckling som människa och psykiater.

Skulptur som livskälla – inte som hobby

”Man har ofta frågat mig när jag började att modellera. Jag hade då och då anfåttats av den hemliga passionen och stundom ej kunnat motstå frestelsen att köpa något kilo plastelin. Men det egentliga genombrottet kom hösten 1912. Då behövde jag skulptera för att bli fri. Och då fanns den där plötsligen till min egen och andras stora överraskning. Badrummet apterades till atelier. Under ofrånkomligt hårt tryck gjorde jag en serie statyetter och grupper. De förstördes sedan – ett par går dock igen i ”Det eviga kretsandet”. Denna distansering hade en underbar verkan. Sedan dess har skulpturen varit en livskälla – jag har alltid upprörts i mitt innersta då någon talat om hobby.” *Avskrift ur Poul Bjerres skräckkrönikebok november 1912*

Poul Bjerres samling på Kungl. Biblioteket

På jakt efter bilder och bakgrund till föreläsningarna om **Tre konstnärer** har sällskapet **Gunnel Mörkfors** gjort en djupdykning i de dagböcker, minnesanteckningar och bilder som Bjerre lät spara som *Krönikeböckerna* och som blev tillgängliga först 50 år efter hans död. Där finns intressanta texter bland annat om hans starka känsla för skulpterandet.

Citatet ovan från november 1912 sammanfaller med krisen i hans och Gunhilds äktenskap då kärleksaffären med Lou Andreas Salomé var slut. Skulpterandet gav honom utlopp för känslorna under denna omvälvande tid. Tillkomsten av bysten av Sören Bjerre beskriver han också:

”Pappa dog dagen före julafton 1913. Jag gjorde hans byst när jag var på besök en gång. När jag vaknade på morgonen kom det för mig att det skulle vara bra roligt att ha pappas byst. Tänkt och gjort. Jag klädde mig och for ut till en gipsgjutare, jag tror han hette Junghänel. Där fick jag en massa lera som lastades i en droska. Sedan åkte jag till Backen och köpte en kavalett som också stuvades in i droskan. Så bar det iväg hem. Så fort pappa ätit frukost och placerat sig i den hörna där han framlevde sin invaliditet satte jag fart. - när det började skymma på eftermiddagen var bysten färdig.”

Prinsen, blomstermålaren och skulptören Tre konstnärer kring Poul Bjerre våren 2022

Söndag 20 mars kl. 14.00 Carl Milles

Hildegard Keijer, Millesgårdens vänner berättar om vår internationellt mest kände skulptör, en livshistoria som även rymmer poesi och andligt sökande.

Söndag 24 april kl. 14.00 Gunnar G:son Wennerberg

Ulrika Schaeder, intendent vid Porslinsmuseet i Gustavsberg, belyser blomstermålaren vars sirligt dekorerade serviser satte prägel på svenskt konsthantverk.

Söndag 15 maj kl. 14.00 Prins Eugen

Anna Meister, intendent på Waldemarsudde, visar Målarprinsens väg bort från hovlivet till en plats som konstnär och en position som hyllad mecenat.

Plats: Kyrkans hus, Prinsvägen 1 i Vårsta Centrum i backen upp från busshållplats mot Tumba. Eller delta digitalt.

Pris: 120 kr för medlemmar, 150 för övriga. Hela serien: 300 kr för medlemmar, 400 kr för övriga. Betala till plusgiro 184 95 73-9 eller SWISH till 1236780431

Anmälan: info@poulbjerre.org el. anita.widen@gmail.com

Onsdag 9 mars kl. 19.00 **Opinionsmöte Rädda Vårstavi!**

Samling i matsalen på Malmsjö skola. Visa Ditt engagemang genom att delta i mötet. Alla hjärtligt välkomna!

Lördag 21 maj kl. 14.00 **Årsmöte Poul Bjerre Sällskapet** Vi återkommer om plats!

Medlemsavgifter för 2022 – missa inte att betala!

150 kr för enskild och 200 kr för familj. Betala till plusgiro 184 95 73-9. Ny medlem? Meddela anita.widen@gmail.com både postadress och epostadress!

Kontot Bevara Vårstavi öppet för påfyllning!

Vårt konto för juridisk hjälp kan behöva förstärkning. Alla bidrag välkomna till Bevarakontot: Plusgiro 95 32 59-9 eller SWISH till 1236780431: TACK!